

O. i. 810 (1-39).

AD
ORATIONEM PVBLICAM

IN
ACROATERIO CLASSIS SELECTAE

D. V. AVG. MDCCXLIII.

AVDIENDAM
MAECENATES, FAVTORES

OMNESQVE OPTIMARVM ARTIVM
PATRONOS, AMICOS ET CIVES

OMNI
QVA PAR EST OBSERVANTIA ET HUMANITATE
INVITANT

DIRECTOR ET PROFESSORES
REGII GYMNASII ALTONANI.

ALTONAE,

EX OFFICINA GYMNASII REGII ACADEMICI OPERIS BVRMESTERIANIS.

XXIII
23
V/1

ORGATIONIS PARVICAM

IN

AGROGATIONIS CLAVIS SECECTORES

D. X. AVG. MDCXXII

AGRICULTORUM

MACHINATIS TAVATORIBUS

OMNIGAE ORTIVANIA ARDIN

PATRONOS AVICOS ET CIVES

QVI

QVI TIR EST OFFERANTUR ET HABENTUR

IMMUNIT

DIRIGOTOR ET PROFESSORIBUS

ALTIANIS

QVI GYMNASI ALTIANIS

QVI SCHOLIA ALTIANIS

Q. D. B. V.

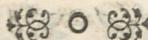
olent etiam iuvenes , quibus ingenium
felix , scribere de argomento , quod alias
senes atque exercitatissimos quoque ex-
ercere possit . Si id agant in prima aeta-
te , vt tempus bene collocent , vt veteres recentioresque
auctores versarint , sane de illorum sollertia & assidua
exercitatione , quin & futura eorum virtute & dignitate
vere divinare possumus , tales aliquando futuros , quales
spes ac angurium , quod certe exitus comprobabit , iam
fingit .

Exemplo non uno vidimus bene cessisse his co-
natus , atque maximam iniisse gratiam etiam a viris do-
ctissimis reique intelligentibus . Gellius in Noctibus

) : (2

At-

III

Attic. *) ex eoque Macrobius **) in Saturnalibus narrat lepidam, lectu tamen dignissimam historiam de Paripio, quem, cum adhuc puer esset, propter insignem prudentiam solum ex prætextatis pueris ius fortitum esse, introeundi in curiam. Quum ergo sapius accidere soleat, ut in adolescentibus, non illis quidem, de quibus canit Horatius ***)

Imberbis iuuenis tandem custode remoto,

Gaudet equis, canibusque & aprico gramine campi.

Sed quibus coctum est generoso peccus honesto, eadem cum senibus doctrina plus etiam vigoris sit, non mirum est Quintilianum in Institutionibus oratoriis mone re iuuenes, ut cito incipient animum in chartas fundere, maxime quum ita se præparent ad maiora conanda; quasi sicut Flaccus ****) Venerem, sic etiam Musas ad iuuenes ablegaturus

abi

Quo blandie iuuenum te revocant preces.

Quis ergo, ut de nostrorum saeculorum felicitate subiungamus exempla, quis non miratur & magni facit Hugonis Grotii labores in Sacrum Codicem, quos felici auctu perfecit ad modum iuuenis *****) Qui sine incredibili et voluptate et fructu legerit iuuenilia exercitamenta

*) I. 23. Leibniz, comit obstante estat præmio etenim ob

**) Qui et huius et aliorum scrinia ex pilasse atque ideo Lauernae nomen tulisse dicitur Thomas, diff. de plagio p. 224.

***) de arte poet. v. 161.

****) Carm. IV. 1, 7.

*****) Perill, a Ludwig in diurn, Hallens. vbi de ingenio doctissimi Barateuii πανηγυρίζει.

Leibnitii, plena profecto bonae frugis. *) Sed iuuat et tertium e sexcentis addere exemplum, cui nescio, auumquam simile exsisterit; elegantem putamus pariter atque doctissimum Fridericum Brummerum, qui, ut laudum suarum summam faciamus, inter ceteros caput ex tollit,

Quantum lenta solent inter viburna cupressi.

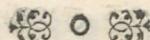
Aetatem sane feret, ut reliqua eius scripta, ita limitatissimus eius commentarius ad L. Cinciam, quem exteras terras cum fructu visens Parisius publici iuris fecit. **) Genus scribendi illud adolescentibus et si non praecipue commendandum, tamen nec plane dissuadendum putamus, vbi variae res in chartam coniiciuntur, ingenioque maior libertas prout aliae ex aliis incident meditationes, permittitur. Relinquendum hoc est aetati magis proœcta, ut se suasque de argumento aliquo sententias methodo tamquam glebae addicant. Iis enim facilius est, ut ordinem et certam σύνοψιν sibi ob oculos ponant, atque eum tamquam regulam dicendorum statuant. Ratio, si libet aliquam audire, haec est: quo quis enim magis annos numerat doctos, tanto etiam magis libros ordinis aptissimi vidit et optimos quosvis sibi ad imitationem proponere potuit. Quum vero vsu quis iudicium suum acuat, fieri non potest, ut, qui sunt vsu exercitatores magis ad regulam exigant meditationes vel siltim exigere possint, ac ii, quorum facultas bene ac iuste iudicandi adhuc immatura est. Immatura plerumque esse solet iuuenum et epheborum scientia, quoad ingenium vero atque memoriam non dubitamus, qn in si non maior utriusque vigor, saltem pari gradu exaequare videatur. Vnde est, quod sicuti vinum Optimianum C. annorum ***) in doliis cuppisque recentioribus,

): (3

*) v. Vitam Leibnitii a. V. C. de la Motte gallice concinnata et Theodiceae subiunctam.

**) Struuius in Bibliotheca Saxonica.

***) de quo Petron. in satyra.

ribus, nouiterque factis felicius servatur, quam in culeis annorum numero depravatis; ita etiam scientia in viridi aetate et maius pretium habeat, ac in senio confectis. Soliditas ergo quaerenda in viris, elegantia rerumque varietas in iuuenibus. Vnde nemo vitio vertet iis, qui vbi primae atque alterius aetatis annos bene transegerunt, quem fructum inde percepint, eum publico ingenue communicent.

Obiicis quidem, at prima solent leuia esse et arida modo pumice expolita, ingrata, quia aetatem redolent. Sed praeterquam quod Gratiae et lepores non immerito vultu inuenili fingantur, ita responsum, quod Accius dedit Pacuvio docta crisi tragoedias ipsius examinanti, facilime hanc obiectionem refellet: *me id, inquit Accius non poenitet; meliora enim fore spero quae deinceps scribam; nam quod inponis est, itidem esse aiunt in ingenii; quae dura et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda, sed quae gignuntur statim vieta et mollia, atque in principio sunt vuida: non matura mox fiunt, sed putria. Relinquendum igitur visum est ingenio, quod dies atque aetas mitificet.* Gellius in Noct. Attic. *) Nemo ergo dicat, calamum ad senes, litteras ad iuuenes pertinere, atque a scribendo quam longissime abigendos esse dictatoria hac voce.

Procul O procul este profani.

Quasi vero hoc sit senii peculium a natura datum, ut quemadmodum Pythagoras αγεαμετρήσ schola sua abesse iusserrat, ita iuuenibus litterarum occludant secreta.

Quam saepe iuuenes non litteris bonisque artibus solum, sed etiam arte militari, vel etiam in aliis scientiis aetatis magis prouectae viros longe superarunt. Subiungere nobis liceat exempla quaedam. Narrant Hebreorum Doctores, Abrahamum XIII annos natum Tharae patris blande reprehendisse abominandam idolatriam **) eoque

*) Lib. XIII. Cap. 2.

**) Bayle diction, Histor. écrit. art. Abraham in notis.

eoque eum adegit, ut quid responderet, non habuerit. Quis nescit, Augustum Caesarem XII. natum annos auianam luliam defunctam pro rostris laudasse *). Et quem fugit praeclarum Scipionis exemplum, qui in paelio quod in bello secundo Punico editum est, vix posita praetexta, anno aetatis XV. egregium virtutis et pietatis edidit specimen, dum non pro patria solum, sed et pro patre acriter pugnauit et ipsi vitam seruauit. Vti vero virtus bellica animas aetate adhuc florentes vel maxime inhabitat, ita quoque ingenium et bona mens saepe domicilium atque sedem constituit in iuuenibus, qui nondum canam illam atque catam aetatem, vti Plautus loquitur, attigerunt. In numera adhuc exempla ex elegan-tissimo tractatu gallice conscripto **) proferre possemus, sed cui bono ea demonstrare, quae demonstratione vix indigent. Vsus ergo et experientia testis est quosdam iuuenes quorum

De meliore luto finxit praecordia Titan
et prudentia et litteris bonisque artibus senes longo post se internallo relinquere; quod quanto rarius in rebus humanis est, tanto est admirabilius. Sed quo delabimur, ad propositum revertendum est. Dimittendi nobis iam sunt et quidem ex more nostro sollemniter quidam iuuenes ac ciues peregrinii, ex eorum numero primus est.

IO. VALENT. CHVDEN.

SOLTQVELLENSIS PALAEO MARCHICVS.

qui d. IX. Octobr. MDCCXL. in ciuitatem nostram literariam receptus est. Ex quo autem Musarum nostrarum sacris initiatus erat, linguae non modo latinae sed et in primis graecae cognitionem sibi commendatam habebat, sine cuius facultate in studio, quod elegit, Medico abs-

que

*) Sveton. in Aug. cap. 8.

**) Traité historique des enfans devenus celebres par leurs etudes ou par leurs Ecrits.

que offensione progredi neque ad optatam metam peruenire posse, prudentissime existimauit. Litteris ergo his elegantioribus imbutus, progressus haud contemnendos in studio Medico et Philosophico fecit. Euocatus iussu patris aestumatisissimi inter yasa, quae ipsi ob legitimas quasdam caussas citius, ac antea putabat, conclamanda erant, brevi gratiarum actione d. XIX. Iul. iam ultimum Musis nostris dixit vale. Alter est

ANDREAS VOLQVARD
HOLSATO TONDERENSIS.

iuuenis qui ingenium. quod nactus est rectum excoluit et eo in linguarum orientalium et Theologiae penetralia introspexit, vt multos aetate pares aequet, multis etiam multis parafangis post se relinquat. Ceterum insigni morum suavitate et modestia se omnibus commendavit, atque ex doctorum suorum praeceptis et consiliis fructum adeo capere studuit, vt nullae voluptatis illecebrae eum umquam a recto tramite in transuersum egerint. Nunc vero officio, quod leges et statuta Gymnasii ab omnibus ciuibus exigunt, satisfactus, postremam orationem DE E-
LOQVENTIA DIVINI VATISIESAJAE recitat. Ut itaque res suas bene et praeclare apud extereos, vti apud nos, gerat; iure meritoque ipsi ex vetere ac sollemni formula acclamamus MACTE VIRTUTE.

Omnis ergo Maecenates, Patronos ac litterarum cultores, vt praesentiam suam splendissimam nobis impertire ac adolescenti optimo d. V. Aug. publice declamatur beneuelas commodi dare aures haud dedignentur, omni obseruantia et humanitate rogamus. Quo fauore ac beneuelentia non solum hic, sed et reliqui nostri Gymnasii ciues ad res porro alacriter et feliciter gerendas vehementer excitabuntur. P. P. Gymnasio Regio d. XII. Kalend. Aug. MDCCXLIII.

01 Á 6519

ULB Halle
002 928 736

3

Skl. 7 = Zschr.

56.

Rub. J

K

B.I.G.

AD
ORATIONEM PVBLICAM
IN
ACROATERIO CLASSIS SELECTAE
D. V. AVG. MDCCXLIII.
AVDIENDAM
MAECENATES, FAVTORES
OMNESQVE OPTIMARVM ARTIVM
PATRONOS, AMICOS ET CIVES
OMNI
QVA PAR EST OBSERVANTIA ET HVMANITATE
INVITANT
DIRECTOR ET PROFESSORES
REGII GYMNASII ALTONANI.

ALTONAE,
EX OFFICINA GYMNASII REGII ACADEMICI OPERIS BVRMESTERIANIS.